

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVII., číslo 17

6. 9. 2020 / neprodejné

Z OBSAHU	Co je to ta kontemplace?	05
	Mlžení o potratech	08
	Jak ateisté objevují kouzlo křesťanství	13

Foto: parentes.cz

Vzdělávání v církevní škole: stojí to za to!

Začíná nový školní rok. Po několika měsících, kdy se žáci nemohli účastnit prezenční výuky, se znovu, plni očekávání, navrátí do školních lavic. Co nového přinese nový školní rok? Co se budeme učit? Kam se posuneme? Podobné otázky určitě mají i učitelé a rodiče.

Žáci, rodiče a učitelé jsou, všichni společně, protagonisty vzdělávání v církevním školství, které je součástí školství českého. Co víme o těchto školách? Co nabízí? Jaká jsou jejich specifika a identita?

Církevní školy, jako školy v českém vzdělávacím systému, zajišťují kompletní vzdělávání prostřednictvím harmonického rozvoje žáka v jeho fyzických, psychologických, kulturních, morálních a transcendentních (duchovních) rozměrech. Zároveň se vzdělávají ve všech oblastech – sociální, kulturní i vědecké – v široké souvislosti s životním stylem, zvyky a tradicemi společnosti, v níž škola působí. V multikulturním světě, ve

kterém žijeme, učí respektovat ostatní, ale současně nabízí trvalé morální hodnoty jako je svoboda, respekt a vzájemné doplňování.

Katolická škola přijímá žáky v jejich konkrétní realitě. Uvědomuje si, že každý z nich je jedinečný, a proto podporuje život ve víře u každého z nich, ale i u učitelů, rodičů a zaměstnanců, vždy v duchu svobody. Vede neustálý otevřený dialog víry, kultury a vědy.

Tímto se katolická škola stává „místem pro evangelizaci, apoštolát a pastorační činnost“ se zvláštním důrazem na rozvoj duchovní dimenze člověka. Vedle zajištění vysokého stupně odbornosti mají učitelé svědčit o duchovních hodnotách (vzdělávání příkladem).

Práce církevních škol spočívá v partnerství mezi žákem a učitelem a v partnerství mezi učitelem a rodiči. Společenství také zahrnuje ostatní členy, včetně bývalých žáků a jejich rodičů, správních zaměstnanců a přátel školy.

Proto by vyučující církevních škol měli být schopni týmové spolupráce, vzájemné vstřícné komunikace. Učitel je schopen přijímat všechny potřeby žáka a dokáže doporučit, co je pro něj nejdůležitější teď a tady. Snaží se vést neustálý dialog mezi žákem a jeho rodiči. Vzdělávání je chápáno jako doprovázení, společné hledání, vzájemná výměna, pokorné zprostředkování. Vzdělávání je výchovou k přátelství a pro přátelství, to znamená, že ten, kdo vzdělává, je blízký, věrný, obětavý a hlavně se učí vidět to nejlepší u každého žáka.

Vzdělávání v hodnotách směřuje k tomu, aby žák církevních škol byl: lidský a chápavý; svobodný a zodpovědný, vnitřní a přemýšlivý; pozorný a ochotný; přátelský a společenský; kritický a zodpovědný, otevřený k transcenci (Bohu) a hlavně dobrý člověk.

*P. Juan Provecho OSA
ředitel Školy sv. Augustina Praha*

Mučedníci jsou svědci hodnot, které jim byly upřeny

Velká část světové populace žije v zemích, kde je náboženská svoboda vážně omezována. Současná martyrologia se domáhají reakce od církví, náboženských společenství a vlád, které musejí najít efektivní cestu k tomu, aby kultura dialogu a pokojného soužití převážila nad kulturou meče. Apoštolský nuncius ve Francii, arcibiskup Celestino Migliore, o tom mluvil během pouti na ostrov Madame při západním pobřeží země, kde je pochováno několik set kněží brutálně zavražděných během francouzské revoluce.

Papežský představitel zdůraznil, že také my žijeme ve znepokojující epoše, v níž různá křesťanská společenství procházejí systematickým pronásledováním ze strany vlád nebo extrémistických náboženských organizací.

Arcibiskup Migliore připomněl myšlenkové proudy konce minulého století, které se snažily umenšovat význam mučednictví. Oproti tomu v rámci příprav Velkého jubilea 2000 Jan Pavel II. naléhavě žádal, aby byly osudy mučedníků 20. století pečlivě zdokumentovány. Poté se ukázalo, že pronásledování s koncem tisíciletí nevymizelo. Spíše naopak, v posledních dvaceti letech opět značně narůstá. Církev tyto tendence přiměly k aktivnějšímu prosazování náboženské

Foto: wikimedia.org

svobody, k úsilí o jednotu křesťanů, přátelství mezi vyznavači různých náboženství a k podpoře smíření v politice.

Apoštolský nuncius ve Francii poukázal na to, že mučedníci posilují církev a vydávají také svědectví o těch hodnotách, které jim byly upřeny. Jako příklad vzpomněl na otce Jacquesa Hamela, Maxmiliána Kolbeho nebo Dietricha Bohoeffera. Poznamenal, že pronásledování ze strany nacistů a komunistů přispělo ke vzájemnému sblížení různých křesťan-

ských vyznání. Proto již Pavel VI. a Jan Pavel II. rozvíjeli ekumenický aspekt mučednictví, na který rád poukazuje také papež František. V některých případech má mučednictví rovněž mezináboženský rozměr. Příkladem toho je postoj trapistů z Tibhirine, kteří chtěli sdílet osud Alžířanů, zmítaných v občanské válce – řekl arcibiskup Migliore při pouti ke hrobům kněží zavražděných za francouzské revoluce.

Vatican News

Aleppský arcibiskup: Pomozte nám zůstat v Sýrii

Válka v Sýrii dříve či později skončí, protože zdejší teroristi, kteří jsou nástrojem mezinárodních sil, jsou v rukou cizinců. Mějme však naději, že tu do té doby zůstanou také křesťané, že jejich světlo nezhasne navždycky. Musíme být totiž světlem tohoto světa, říká maronitský arcibiskup Aleppa Joseph Tobji. Do jeho jurisdikce spadají oblasti, které se v posledních letech staly dějištěm největších krutostí.

Arcibiskup Tobji zůstal za všech okolností nablízku svým věřícím. Sloužil jim nejprve jako kněz a potom jako biskup. Přestože Islámský stát zbořil jeho katedrálu, nikdy nepřestal se slavením svátostí. Vždycky byly bohoslužby, příležitost

k adoraci – nejčastěji po útocích. To nás podpíralo, vzpomíná syrský biskup.

Konstatuje dále, že válka jej naučila spoléhat jedině na Boha. Všechno ostatní se ukázalo být marností. „K čemu je člověku zlato, když nemá hrnek vody?“ Život ve vojenských podmínkách se stal také příležitostí ke každodenní konverzi. Když jsem vycházel z domu, nevěděl jsem, zda se vrátím. Vždycky jsem musel být připraven k odchodu z tohoto světa – vzpomíná arcibiskup Tobji. Jak dodává, situace je nadále velmi těžká. Na severovýchodě země pokračují války a pronásledování křesťanů. V dalších regionech země panuje bída. Lidé nemají prostředky na léčení. Přichá-

zejí za biskupem s prosbou o pomoc. Církev se snaží pomáhat ze všech sil, ale není schopna vyřešit všechny problémy, říká maronitský arcibiskup. Proto prosí o pomoc západní křesťany. Připomíná slova 49 žalmu o lidech žijících v dostatku. „Církev má dvě plíce. Jednu velkou na Západě a druhou malou na Východě. Východní plíce se stále zmenšuje. Vládne nám temnota, ale u Pána je možné všechno. Nevyhánějme křesťany z Blízkého východu. Pomozte jim zůstat v zemích, kde se zrodilo křesťanství,“ apeluje aleppský maronitský arcibiskup.

Vatican News

SLOVO BISKUPA

S každou bolestí umíme pracovat

Katka Doležalová je jedna ze zdravotních sester Domácího hospice Alfa-Omega. K touze pracovat v hospici ji přivedly myšlenky a knihy MUDr. Marie Svatošové, zakladatelky hospicového hnutí u nás, a také vlastní příběh. Když Katce umírala maminka, rozhodla se vzít si ji z nemocnice domů a pečovat o ni až do konce. „Vždycky mi vadilo, když se v nemocnici dal umírající pacient za zástěnu, a nepouštěly se k němu návštěvy, protože to „není pěkný pohled“. Lidé na svět přicházejí a také odcházejí. To je přirozené. Člověk to samozřejmě rozumově ví, ale teprve když mu umírá někdo blízký, pochopí to srdcem. Po smrti maminky jsem to také pochopila. A to rozhodlo o tom, že chci sama přispívat k tomu, aby umírání druhých lidí bylo dobré...“

Oblastní charita podporuje sestry Domácího hospice v rozvoji a vzdělávání, Katka prošla kurzy, specializovanými na bolest pacienta. Bolest je nejčastější projev nemoci a asi každý člověk z ní má strach. „Na příjmu nám pacienti říkají: „Nechci umírat v bolestech...“ Bolest je subjektivní pocit. My ji zvenku nemůžeme posuzovat, nemůžeme ji změřit. Je to vnitřní pocit, a každý člověk vnímá bolest jinak. Vycházíme z numerické škály 0–10 a pacient sám určí, kde se na té škále nachází. Jen on může říci, jaká je jeho bolest. Když už nám to nemůže pacient sdělit sám, musíme umět jeho stav vyhodnotit my.“

Bolestí je řada druhů. Vedle nádorové, trvalé, chronické, akutní také bolest psychická. Psychika má na stavu pacienta velký podíl. „U psychické bolesti někdy stačí vhodně zvolené slovo, navázání se, návštěva psychologa nebo duchovního,“ uvádí Katka a pokračuje, „v hospici máme šest lékařů, z toho dva paliativy. Ve spolupráci s nimi postupujeme v tišení bolesti, podle druhu a intenzity nasazujeme různá analgetika nebo opiáty.“

Většina hospicových pacientů jsou lidé s onkologickým onemocněním. Zdravotní sestry o své pacienty pečují společně s doprovázející rodinou, s kterou jsou ve 24-hodinovém kontaktu. Ti nejbližší poznají nejlépe, co maminku či

Katka Doležalová. Foto: Domácí hospic Alfa-Omega

tatínka trápí. Často stačí dobře naslouchat a vyhodnotit. Tišící preparáty podáváme nejčastěji injekční formou, kdy je nutno pod kůži zavést kanylu a dávkovat do ní léky nepřetržitě injekčním lineárním dávkovačem.

Na otázku, zda v dnešní době, kdy existuje ohromná spousta farmakologických preparátů, je možné umírat zcela bez bolesti, Katka odpovídá: „S každou bolestí umíme pracovat a ve většině případů dokážeme bolest zcela minimalizovat. Přesto ale může existovat bolest, která nejde zcela utišit. Pak je důležité správně nakombinovat léky, to je věc lékaře a dobré diagnostiky.“

Hospicové sestry jsou denně v kontaktu s umírajícím člověkem, zároveň i s obavami a strachem rodiny, která svého blízkého doprovází. Jak to Katka zvládá: „Práce s emocemi rodiny je náročná. Když přijdu poprvé do rodiny, vidím ustrašené lidi a pacienty zkroutené bolestí. Při dobře nastavené medikaci najdeme během dalších návštěv úplně jiné lidi, kteří se i usmívají, a užívají si poslední společné chvíle v klidu a v pohodě. Často se i společně zasmějeme. Největší poctou pro nás je, když nám po smrti pacienta pozůstali řeknou, že to zvládli a mohli to prožít hezky...“

cirkev.cz

Patří k všeobecné lidské zkušenosti, že za všechno je třeba nějak zaplatit. Buď to zaplatíme osobně, nebo to za nás zaplatí někdo jiný, buď dopředu, nebo dodatečně... Nejedná se jen o peníze, ale platí se často i nějakou námahou, obětí, prací, ztrátou... I to, co se zdarma nabízí, je vždycky nakonec spojeno s nějakou jasnou nebo skrytou podmínkou, nějakým požadavkem. Dokonce ani Boží milost není výjimkou. Tu zdarma dostává každý, ale pak i něco vyžaduje. Jak píše svatý Pavel: „... abyste nepřijali Boží milost nadarmo“ (2 Kor 6,1). Záleží vždycky, od koho nabídka pochází, s jakým úmyslem se nabízí a jestli ji splácíme dobrovolně a s radostí. Čím má něco delší trvanlivost, tím je za to třeba více zaplatit. Když to posouváme výš a výš, tak nakonec nejvyšší hodnotu má to, co trvá věčně, navěky. A to mohou být jen hodnoty z oblasti ducha. Tyto hodnoty mohou být stále vyšší a vyšší, nikdy nedohlédneme na jejich vrchol... Každý člověk však může být pokoušen provést se životem jako černý pasažér, bez placení, tedy bez oběti a bez námahy... Jsou totiž jen dvě možnosti: buď je to klam, všechno je jen zdání, a je třeba jen využít (pro sebe) ten čas, který tu máme k dispozici (ale neptáme se, kdo nám ho dal, odkud přichází?... k čemu slouží...?) anebo se musíme řídit nějakými (omezujícími?) pravidly, příkazy, které jsme dostali k tomu, abychom mohli přebývat ve věčné blaženosti; z toho důvodu je třeba přinést na tomto světě nějakou oběť, něčeho se zříct, něco zaplatit, vložit svůj příspěvek, uznat a případně litovat svých bloudění, prosit o odpuštění svých hříchů... Toto vědomí bylo vloženo už do prvotního lidského společenství. Je jeho organickou součástí. Na úsvitu lidských dějin ve Starém zákoně Kain a Abel, jeden zemědělec a druhý pastýř, (Gn 4,3–15) přinášeli obětní dary Hospodinu... po nich další a další. Ale trvalou obětí nekonečné hodnoty za naši spásu splatil sám Bůh.

+Ladislav Hučko

Mons.ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSc., apoštolský exarcha řeckokatolické církve

KATOLICKÉ ŠKOLY MUSÍ NAPLNO REALIZOVAT UČENÍ CÍRKVE

Jako člověk, který na katolických školách v glasgowské arcidiecézi celý život učil náboženskou výchovu, jsem se svými žáky vždycky chtěla naplno sdílet církevní učení a evangelium. Katolické školy to lidem jako já umožňovaly svou odlišnou povahou a službou. Ekonomické a politické omezování katolického vzdělávání, jehož jsme dnes svědky, proto ohrožují schopnost příští generace naplňovat totéž povolání v roli katolického učitele.

V Deklaraci o křesťanské výchově *Gravissimum educationis* papeže Pavla VI. z roku 1965 jsou katolické školy vyzývány, aby poskytovaly přípravu „mládeži, neboť ona je nadějí církve“. Církevní autority mají dohlížet „na to, ať mládež není nikdy o toto svaté právo (na křesťanskou výchovu) připravena“. Žáci mají „být vedeni k správnému posuzování mravních hodnot“, a díky tomu pak „přispějí k blahu celé společnosti“.

Katolické školy mohou a musí rodičům, prvním vychovatelům jejich dětí, nabízet záštitu před množstvím organizací, jejichž účelem nebo deklarovaným záměrem je destabilizace společnosti a rozpad rodiny. Tyto síly mají v národním i mezinárodním školství rostoucí vliv a otevřeně se snaží „vysvobodit“ katolické žáky z jejich tradičních útočišť – oprostít je od vlivu rodičů, církve a církevních škol. Tento střet nepomine. To, co svět označuje jako osvobození dětí, je ve skutečnosti překrucování evangelia.

Tlak na katolické školy, aby se přizpůsobovaly světu, je silný, přičemž nekonformnost je pokládána za problémovou či dokonce nebezpečnou. Nevaroval však Kristus právě před tímto? Když odmítneme naplno hájit manželství, posvátnost života, přikázání a učení církve, odmítneme tím věřit v Ježíše a spoléhat na něj.

Katolické školy samozřejmě zůstávají nedokonalé. Avšak kde jinde by školák mohl zakoušet svátosti nebo se setkávat s vírou ve skutečnou Kristovu přítomnost? Kde jinde by jako přirozená sou-

Foto: Člověk a Víra

Když odmítneme naplno hájit manželství, posvátnost života, přikázání a učení církve, odmítneme tím věřit v Ježíše a spoléhat na něj.

část školních osnov mohla být vyučována teologie těla podle papeže Jana Pavla II., aby žákům pomohla vytvořit si pozitivní pohled na sex a na vztahy? Kam jinde by se mohli obrátit rodiče, kteří nejsou katolíky, ale hledají pro své děti úkryt před jejich „osvoboditeli“? Kde jinde by se žáci, kteří nevyrůstají v církvi, mohli doslova setkávat s Bohem na zemi – jeho tělem, krví, duší a božstvím? A co se vyrovná pokladům katolické víry a kultury?

Jeden můj katolický student, který teď rozpoznává povolání ke kněžství, řekl: „Ježíš Kristus není pouhou životní volbou nebo otázkou rodinného přesvědčení, nýbrž je pro nás jako stvořený bytosti nezbytností, vetkanou do naší duše. Katolická škola se ze své povahy a nejvyššího povolání může stát svátostným tělem, které ukazuje na Ježíše Krista a pomáhá

zjevovat jeho přítomnost světu. Papež Benedikt XVI. během své návštěvy Velké Británie roku 2010 našim katolickým školám řekl, že doufá, že se jejich žáci stanou „budoucími světky 21. století“. To je vznešený a bázeň vzbuzující úkol, za nějž je celá katolická obec v konečném důsledku zodpovědná před božským Učitelem.“

Pauline Gallagherová
Catholic Herald
Přeložila Alena Švecová

Pauline Gallagherová
učitelka v duchodu a spoluzakladatelka skupiny Catholic Family Voice

CO JE TO TA KONTEMPLACE?

Pokud se tvrdí, že úplné dokonalosti křesťanského života lze dosáhnout výhradně cvičením se ve ctnostech bez vlité kontemplace tajemství víry, bez života mystického, pak je nepochopen hluboký smysl slov Krista o tom, co je podstatou našeho vnitřního života, a o tom, co bude jeho normálním rozkvětem na věčnosti. (Reginald Garrigou-Lagrange)

Na tuto otázku není jednoduchá odpověď. Všichni víme, že vlitá kontemplace je dar od Boha. Ale jaký je ten dar? Co to obnáší? Jak se to projevuje? Máme po něm toužit nebo ne? Když někdo čte květnaté výklady sv. Františka Saleského o pilných včeličkách, může nabýt dojmu, že kontemplace je záležitost středověku. Při čtení sv. Jana od Kříže se zase zdá, že tomu nemůže rozumět nikdo, kdo nemá karmelitánské charisma. Pokusím se tedy na tyto otázky odpovědět prostým jazykem člověka vzdělaného technicky, ne teologicky. Prosím bratry a sestry, kteří o tom něco vědí, aby mě za tento pokus neukamenovali.

Kontemplace je dar, který Bůh nedává svatým, ale hříšníkům. Nečeká, až budou svatí, aby je obdaroval, ale dává jim svůj dar, který je může přivést ke svatosti, pokud s ním správně spolupracují – pýchou a svévolností se dá leccos zkazit. Kontemplace je dar, který vede k hlubokému společenství s Bohem a k hluboké samotě mezi lidmi.

Společenství s Bohem

Známa definice nám říká, že v řádu přirozeném poznáváme Boha rozumem, tím se zabývá filosofie a teologie, a v řádu nadpřirozeném poznáváme Boha milostí. Ale co vlastně poznáváme? Jaké je to poznání? Proč se o něm víc nepíše?

Představte si třídu dětí s paní učitelkou. Žáci poznávají paní učitelku rozumem: vidí, jak je velká, jakou má barvu vlasů a očí, odhadnou její váhu, podle gestikulace mohou usoudit, jaký má temperament. Naslouchají výkladu např. o starověkém Egyptu a nemají důvod mu nevěřit.

Pak přijde paní učitelka domů a její vlastní děti ji poznávají jinak. Přitulí se, vylezou na klín, vychutnávají její blízkost. Ona znovu vypráví o starověkém Egyptě a přidá popis pyramid a pouště

z vlastní zkušenosti a patřičně dramaticky a citově zaujatě. Kdo bude mít lepší poznání starověkého Egypta? Toto je poznání, jakého dosáhnou jen milující děti, nikdy ne žáci, i když mohou svou paní učitelku milovat. Toto poznání je zároveň nesdělitelné. Děti řeknou žákům: „Maminka nám vyprávěla o pyramidách.“ A žáci na to řeknou: „No a co, my jsme to slyšeli taky.“ Ale nepochopí rozdíl.

Toto přirovnání v leccems pokulhává, stejně jako všechna přirovnání. Děti poznávají svou maminku fyzickou blízkostí, zatímco Bůh je duch. Děti jsou naplněny citově, ale Bůh dává citové útěchy jen začátečníkům, aby je přiměl k následování, a pak už jen velmi zřídka. Jak tedy člověk Boha poznává, když je v temnotě a nejsou naplněny jeho city? To je v podstatě záhada. Teologové říkají: vírou. Sv. Jan od Kříže měl víru a Boha poznával velmi silně v extázích a viděních. Matka Tereza měla obrovskou víru a lásku, přesto žila v naprosté temnotě bez poznávání Boha. Říká se, že chce-li Bůh dát dar kontemplace, dá nejdřív touhu po něm. Ale znám člověka, který žádnou touhu neměl, protože vůbec neměl o ničem takovém tušení, a přesto ten dar dostal. Zdá se, že jediná odpověď na tyto otázky je, že Duch vane, jak chce.

Jedno je jisté, že poznáním Boha v člověku sílí láska k Bohu (a tím pádem i k lidem) a odhodlání ho následovat kamkoli, třeba až k prolití krve. Mám na mysli každodenní odhodlání, ne náhlé pominutí smyslů, které během chvilky zmizí. Následovat Boha trpělivým překonáváním každodenních těžkostí, které dovedou umořit i osla. Cesta k Bohu nevede přes velké hrdinské skutky, které nám maluje vlastní pýcha, ale přes nenápadné maličkosti. Chcete-li být svatí, nesmíte očekávat, že vás budou lidé obdivovat, spíš na vás zapomenou a pak

Foto: Člověk a Víra

Kontemplace je dar, který vede k hlubokému společenství s Bohem a k hluboké samotě mezi lidmi.

se budou divit, že si vaší svatosti nikdy nevšimli.

Druhá věc, která je jistá, je to, že kontemplaci poznáte. Pokud si při modlitbě zdřímnete a zdá se vám pěkný sen, to není kontemplace, opravdu ne. Pokud zažijete skutečnou kontemplaci, budete z toho několik dní doopravdy „na větvi“. Pokaždé. Nemá tedy naprosto cenu zkoumat pod mikroskopem každou svou modlitbu, jestli to snad už nebyla ta vytožená kontemplace. Ztrácíte čas zbytečnostmi.

Dobře, roste v nás láska, ale ptáte se, kde je to poznání? Co tedy poznávám?

Znáte mnoho lidí. Víte, jak vypadají, jaký mají hlas, kde bydlí... Když se někdo z nich stane vaším přítelem, poznáte ho hlouběji. Poznáte, co ho bolí, z čeho má radost, co ho potěší, je vám s ním dobře, atd. Stejně je to i s Bohem. Boha poznáváte jako svého přítele a sami se učíte být

jeho přítelem.

Nesmíte si představovat, že se dozvíte něco nového. Pokud vám Pražské Jezulátko ve vidění sdělí, že miluje hranolky s majonézou, smrdí to čertovinou. Nebudu se široce zabývat tím, jak poznáte, že vidění bylo pravé, je k tomu dostatek literatury o rozlišování duchů. Znáte doporučení: svěřit se svému zpovědníkovi nebo duchovnímu vůdci, který má na posouzení dostatečné vzdělání. Druhé důležité kritérium je pokoj v srdci. Pokud cítíte neklid a pochybnosti, tak jste zase naletěli tomu zlému. Ale nic si z toho nedělejte. Prostě to pusťte z hlavy a třeba se tomu zasmějte, to je dobrý lék.

Kontemplace může trvat několik vteřin nebo třeba hodinu. Nemůžete si ji na Bohu vynutit ani ji jakkoliv ovlivnit. Může se objevit kdykoliv, pokud jste bdělí a nasloucháte Bohu, při modlitbě, při čtení Bible, při mechanicky vykonávané práci, ale nikdy – to zdůrazňuji: nikdy! – v situacích, kdy se musíte soustředit na vykonávání nějaké důležité činnosti, např. při řízení auta. Bůh vás chce obdarovat, ne zabít. A pokud mluví o vidění a naslouchání, tak tím myslím očima a ušima srdce; odehrává se to všechno v nitru člověka, bez účasti smyslu.

Co je obsahem kontemplace? Izajáš píše: „Tvoje oči uzří krále v jeho kráse, spatří zemi rozprostírající se do dálky.“ (Iz 33, 17) Já v tom vidím popis kontemplace. Kontemplace je přátelství s Kristem, který se nám dává poznat. Kontemplace je nahlížení pootevřenými dveřmi do věčnosti. *Visio beatifica*, blažené patření, které máme slíbeno po smrti, je vlastně dokonalá kontemplace Boha. Teď ještě vidíme jen nejasně, jak učí sv. Pavel: „Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzříme tvář v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne.“ (1Kor 13, 12)

Představte si, že čtete v Písmu o utrpení Páně. Běžný způsob je, že si úryvek pomalu přečteme, pak znovu a po verších a přitom si představujeme celou situaci a rozjímáme. To je pořád naše vlastní myšlenková činnost. Pokud se objeví v tuto chvíli kontemplace, může mít mnoho podob. Nezapomeňte, že u Boha je všechno nekonečné a bez konce je i jeho fantazie. Může se vám v jediném

Damián de Veuster. Foto: wikipedia.org

Visio beatifica, blažené patření, které máme slíbeno po smrti, je vlastně dokonalá kontemplace Boha.

okamžiku osvětlit část textu takovým způsobem, že žasnete, jak jste mohli dosud být tak slepí a nechápat to. Může se ukázat nový směr ve vašem duchovním životě. Prostřednictvím kontemplace k vám může přicházet i Panna Maria, nejen Kristus. Může vám třeba vyprávět o nějaké události z Kristova života. Nebo Kristus znovu prožije křížovou cestu ve vašem nitru a jeho prožitek se stane i vaším prožitkem, budete vědět o nesení kříže to, co Kristus bude chtít, abyste věděli. Potom ale už nikdy nebudete chápat lhostejný postoj ostatních věřících a budete cítit Kristovu bolest, jeho samotu v Getsemanech, jeho lásku k sebezmaření, která odplyne naprázdno, protože tolik lidí o ni nestojí. Budete toužit lidem vyprávět o krásách, které jste viděli, ale oni nebudou rozumět a budou vás odmítat.

Proč největší učitel výstupu k Bohu má přízvisko „od Kříže“? Sv. Jan od Kříže řekl, že „jedinou branou, jíž můžeme do tohoto bohatství Boží moudrosti vejít, je kříž. A je to brána úzká. A tak ačkoli velmi mnoho lidí prahne po slastech, ke kterým je možné se touto branou dostat, jen málokdo touží skutečně do ní vstoupit.“ Mnoho lidí si představuje kontemplaci tak, že se pohodlně uvelebí do křesílka, zavřou oči, nasadí přiblíble blažený výraz a hodinu budou šťastni. Když jim řeknete o bolesti a kříži, ztratí zájem.

Pravá mystika je ale ta, která hlásá Krista, a to ukřižovaného (srov. 1Kor 1, 22–24).

Samota mezi lidmi

Vraťme se ještě jednou k podobnosti o žácích ve třídě a paní učitelce. Představte si plnou třídu slepých dětí a vy jediný vidíte. Do třídy vstoupí paní učitelka a vy začnete křičet: „Ztište se! Je tady paní učitelka a chce něco říct!“ Ale ostatní děti hlučí dál a oboří se na vás: „Co ze sebe děláš chytrého? Jsi snad něco lepšího než my? Musíš být za každou cenu něco extra?“ Vy jim zkusíte oponovat: „Ale já ji vidím. Má bílé šaty a blankytně modrý plášť.“ Oni vám na to řeknou: „No a co, neříkáš nám nic nového, to už jsme viděli, dávali to v kině.“ Jiné vám doporučí více se zaměřit na vnitřní pravdivost, přeloženo do češtiny: „Lžeš a nechceš si to přiznat.“ Jiné jsou znepokojené, že nehmatáte poslepu kolem sebe. „Nedělejte, že vidíte, a koukej hmatat jako ostatní!“ Lišit se od ostatních se jen tak nepromíjí.

Tedy si člověk uvědomí, co říkal Kristus u sv. Lukáše: „Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.“ (Lk 9, 58) Následovat Krista znamená opustit „doupata a hnízda“, nemít nikde útočiště, vzdát se jakéhokoli útěchy, ať už od lidí, ať už od svého Boha. Neznamená to odejít na Saharu nebo do temného lesa. Tuto samotu si nesete v sobě, i když jste obklopeni přáteli. Přáteli, které byste možná ztratili, kdybyste jim řekli, co prožíváte v duchu.

Další bolest spočívá v tom, že vnitřní život s Bohem jen pomalu prosakuje na povrch, „opoždjuje se“ za vnějším životem, který se projevuje řečí, chováním, hřeše-

TRADICE OTCŮ

Mnozí si představují kontemplaci, že se uvelebí do křesílka, zavřou oči, nasadí přiblblé blažený výraz a hodinu budou šťastni. Když jim řeknete o bolesti a kříži, ztratí zájem.

ním. Zcela jednoduše řečeno: uvnitř při modlitbě jste lepší než ve styku s bližními. Zkusíte třeba vyjádřit příteli, že vás přitahuje mlčení s Bohem, a on ohromeně vyhrkne: „Cože? Vždyť ty naděláš tolik řečí!“ Přitom každý zpovědník bude posuzovat pravost vaší kontemplace právě podle toho, jak se projeví ve změnách chování. Jestli je vidět aspoň nějaká ctnost. Z toho vidíte, že svatí to vůbec nemají lehké.

Další věc, kterou nikomu nevysvětlíte, je vnitřní utrpení. Máte práci, máte kde bydlet a co jíst, zdraví vám slouží, tak proč se, propánakrále, neradujete? Jste špatný křesťan, protože v Písmu se píše „Neustále se radujte!“ (srov. Flp 4, 4). Jít za Kristem znamená vzdát se všeho, co není Kristus. Znamená to umřít sobě, a to bolí. Už to slovo „umřít“ značí, že to nebude procházka rozkvetlým sadem. Jsme lidé různí, někteří z nás jsou „splachovací“ a snadno odhazují všechno, co jim brání v cestě. Jiní se jen těžko vzdávají věcí a vztahů, na kterých silně lpí. Na konci této cesty je naprostá chudoba, nezávislá na výši konta v bance. Musíte dát pryč všechno, co svíráte v rukou, zůstat před Kristem s prázdnými rukama a nevědět, zda je naplní či ne. „Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden.“ (Mt 10, 37) Výraz „není mne hoden“ se zdá být tvrdý, ale pochopíte, co znamená „žárlivý Bůh“. „Nebudeš se klanět jinému bohu, protože Hospodin, jehož jméno je Žárlivý, je Bůh žárlivě milující.“ (Ex 34, 14) Matka Tereza byla nejchudobnější na světě. Stála před Bohem s prázdnými rukama, ale on je nenaplnil. Celé roky prožívala temnotu „noci ducha“. Ve věrnosti a chudobě sloužila Bohu až do konce. Otec Damián de Veuster prožíval nesmírné utrpení z pocitu, že bude zavřzen, ačkoliv byl evidentně svatější než všichni lidé v okruhu sta kilometrů. Jeho přátelé to nemohli pochopit.

Existuje ale jedno rozlišovací znamení, jestli je váš smutek známkou růstu nebo

jestli je to zmatení, které pochází od nepřítelů, a to je opět pokoj v srdci. Je-li to utrpení, které je vaší cestou a vaším křížem, budete při něm cítit hluboký pokoj. Pokud jste prostě jenom uražení a oddáváte se sebelítosti, nesmíte si hned myslet, že prožíváte vnitřní utrpení jako otec Damián nebo že jste svatí jako matka Tereza.

Uvažovali jste někdy o tom, proč se Panna Maria psychicky nezhroutila pod křížem vlastního syna? Protože byla naplněna hlubokým Božím pokojem. Tento pokoj je zcela odlišný od jakéhokoliv jiného pokoje nebo míru, jaký můžete poznat přirozeným způsobem. Wilfrid Stinissen cituje ve své knize *Noc je mým světlem* jednoho současného mystika: „Člověk putuje se srdcem v Božím ráji, zatímco nohy rozdírání trní a bodláčí.“ Nikdy jsem neslyšela lepší vyjádření. V tomto stavu část člověka pláče utrpením a zároveň druhá část velebí Boha a prožívá štěstí. Kdo dosáhne tohoto stavu, je už opravdu hodně daleko. Ale stojí to za to, opravdu! Chcete-li vést hluboký duchovní život, učte se od Marie. Kdo chce být největší, ať je nejmenší. Kdo chce být nejslavnější, ať žije zcela v skrytu.

A pokud se přece roznese pověst o vašich duchovních darech, musíte počítat s tím, že skončíte jako Faustyna Kowalska nebo Bernadetta Soubirousová, které spoluvěřící napřed utýrali a pak posmrtně svatořečili. Taková už je v katolické církvi tradice.

Kéž by si lidé konečně uvědomili, že je zhora nemožné dojít k plnosti Božího bohatství a Boží moudrosti, aniž projdou plností utrpení a mnohonásobnými strastmi, které člověka naučí vzdát se útěchy a jakékoli touhy. A tak duše, která opravdu dychtí po Boží moudrosti, upřímně si nejprve žádá vejít do plnosti kříže.

Jan od Kříže

Vždycky bude mít chleba, *
voda mu nevyschne nikdy. Iz 33, 16

Ze spisu „O jednotě církve“ (De catholicae Ecclesiae unitate), nejobsáhlejšího díla sv. Cypriána, biskupa a mučedníka (†258): Caput XV. Praeceptis et monitis divinis obtemperandum est

Ač prorokovati, zlé duchy vymítati a konati veliké zázraky jest na zemi věc ovšem vznešená a podivuhodná, přece však království nebeského nedosáhne ten, který se ve všech těch věcech vyzná, jestliže nekráčí pozorně po cestě spravedlnosti a řádu.

Pán to naznačuje a praví: „Mnozí mně říkají v onen den: Pane, Pane, zdaž jsme ve jménu tvém neprorokovali, a ve jménu tvém zlé duchy nevymítali, a ve jménu tvém velké zázraky nekonali? A tehdy řeknu jim: Nikdy jsem vás neznal, odejděte ode mne, pachatelé nepravosti.“ (Mt 7, 22, 28)

Spravedlnosti je potřeba, abychom si Boha soudce naklonili. Příkazů jeho a napomenutí jest poslechnouti, aby zásluhy naše došly odměny. Pán ve svém evangeliu, když cestu naší naděje a víry stručně upravoval, praví: „Bůh tvůj, Bůh jeden jest – a – milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, z celé mysli své. Toto jest první přikázání. Druhé jest podobné jemu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. Na těchto dvou přikázáních záleží všechn zákon a proroci.“ – Jednotě zároveň a lásce ve svém úřadě učitelském učil, všechny proroky a zákon uzavřel do dvou přikázání. Jakou pak jednotu zachovává, jakou lásku střeží a zamýšlí ten, který, šílený vášní nesvornosti, Církev trhá, víru ničí, ruší mír, lásku rozrušuje, svátost zlehčuje?

Jitka Štěpánková

Jitka Štěpánková
členka Laických sdružení sv. Dominika

MLŽENÍ O POTRATECH

Fiktivní filosofické rozhovory o nefiktivních problémech

Foto: © Martina Řehořová / Člověk a Vira

N: Kdesi jsem zachytil Tvůj výrok, v němž ses vyjadřoval proti potratům. Tomu dost dobře nerozumím. Není snad právo žen na potrat jedním ze základních výdobytků moderní demokratické společnosti? Nechce se mi věřit, že v této věci sklouzáváš k autoritářským manýrám. Přeješ si snad, aby byly ženy znovu zahrnuty do svých domovů a strávily svůj nejkrásnější věk kojením a přebalováním ukřičených dětí? Troufáš si odpírat jim možnost uplatnění v různých sférách pracovního trhu?

F: Vidiš to skutečně tak dramaticky? Vyjadřuješ se, jakoby děti byly pro ženu nějakou nesnesitelnou újmou. Nepřeháníš? Je mateřství tak strašlivou obětí, že se mu nastávající matky mají vyhnout i za cenu potratu? Vždyť i náš stát kvalifikuje ono kojení a přebalování ukřičených novorozeňat jako dovolenou! Ženy přece po porodu odcházejí na mateřskou dovolenou, kterýžto benefit bys jim měl spíše závidět.

N: Hm, je opravdu zvláštní, že se mluví o mateřské dovolené. Já sám mám ještě dva sourozence, a když si vzpomenu, kolik práce a starostí s námi naše matka měla,

nelze o nějaké dovolené vůbec hovořit! Máme-li však věc vidět správně, musíme si uvědomit, z jakého důvodu zde byl termín „dovolená“ zaveden. Je myšlen ve vztahu k práci, kterou matka kvůli dětem musela opustit a právě jen vzhledem k ní si bere „dovolenou“. Tato vynucená „pracovní přestávka“ mnohdy ženu olupuje o velmi dobrý výdělek, narušuje její profesní a kariéerní růst a ochuzuje ji o společenské kontakty, které ve svém před-mateřském období mohla udržovat a rozvíjet.

F: Přesto ale vnímáš, že by zde bylo vhodnější nějaké jiné označení. Co takhle „mateřské galeje“? Ale nechme legraci stranou. Oba si můžeme uvědomit, jak slova a slovní obraty dokáží zastiňovat pravou povahu skutečnosti, kterou mají zachycovat. Pohybujeme se v oblasti, na níž není o slovní padělky žádná nouze. Zamysli se třeba nad obratem „umělé přerušování těhotenství“. Kdesi jsem našel tuto definici: „Těhotenství je proces, kterým žena odnosi živé potomky od početí (koncepce) do doby, kdy je potomstvo schopno života mimo dělohu“. Jestliže se tedy těhotenství uměle přerušuje, dojde k přerušování života (k zabití) potomka–dítěte. Slovní spojení „umělé přerušování těhotenství“ to ale zakrývá a díky tomu ho dokážeme vyslovovat bez emocí. Následkem toho jsme pak rovněž schopni bez emocí skutečnost „umělého přerušování těhotenství“ reálně vykonat anebo podstoupit. Záměrně volaná slova maskují, že se přitom zabíjí živé lidské bytosti. Je-li výše uvedená definice správná, pak jít na potrat neznamená nic jiného než záměrně usmrtit či nechat usmrtit svého potomka. Kdybychom se vyjadřovali naznačeným, tj. otevřenějším způsobem, už bychom zřejmě „přerušování těhotenství“ neprováděli a nepodstupovali tak chladnokrevně. Asi bychom v našem nitru narazili na nějakou zábranu. Tady vidíš, jakou moc mohou slova mít.

N: To jsem si nikdy neuvědomil. Ty si myslíš, že se za podobným výběrem slov skrývá záměr, který má lidi dovést k jednání, které by při jiném způsobu pojme-

novávání odmítali?

F: Do těchto úvah bych se nyní nechtěl pouštět. Spíše Ti dám nějaký jiný příklad, který námi diskutovanou problematiku ještě více podtrhne. Dejme tomu, že dojde k masivnímu bombardování lokality, v níž se nachází mnoho lidí. Výsledkem je obrovský počet obětí. Oficiální zpráva o události však zní následně: „Byly nasazeny prostředky vedoucí k umělému přerušování pobytu lidí na příslušném místě“. Sám nahlížíš, že předkládaný popis tragédie je nejen nepřiměřený, ale také cynický. Řekl bych, že i termín „umělé přerušování těhotenství“ trpí stejným sémantickým nedostatkem.

N: Všechno nicméně závisí na tom, zda je tebou uvedená definice přijatelná. Pokud vím, zastánci potratů nepovažují plod v lůně matky za bytost, která by mohla vznášet nějaký nedotknutelný nárok na život. Jedná se sice o plod lidský, ovšem o plně rozvinutém lidském jedinci nemůže být vůbec řeč. A právo na život má pouze takto vyvinuté individuum. Teprve když opustí tělo matky, máme před sebou člověka, jehož život je třeba chránit.

F: A jsme opět u oněch slov a jejich významů. Co myslíš obratem „lidský plod“?

N: Mám na mysli takovou organickou formaci, z níž se po určité době vyvine člověk.

F: Takže lidský plod ještě není člověkem?

N: Alespoň pro zastávce potratů ne, a i já se kloním k jejich stanovisku. Z lidského plodu se člověk vyvine teprve později.

F: Proč se pak tento plod nazývá „lidský“? Dává to vůbec smysl, když se nejedná o člověka?

N: Samozřejmě, že dává. Plod je označován podle toho, k čemu jeho organický vývoj směřuje. Jelikož směřuje k člověku, mluví se o plodu „lidském“. Vezmeme-li ovšem plod sám o sobě, člověkem ještě není. Člověk se z něj má teprve zrodit.

F: Z něj? To zase nechápu já. Jak se

Foto: LeeTravathan / Pixabay

může zrodit „z něj“, když se nejedná o člověka? To už by se člověk mohl zrodit z čehokoliv jiného, co není člověkem, třeba ze zárodku husy nebo komára. Je-li plod v lůně matky ne–člověk a nemá-li s člověkem nic společného, pak se, mám-li použít Platónových slov z *Ústavy*, můžeme narodit klidně z dubu či skály.

N: Nebuď tak sofistický! Plod v těle matky není člověk, a přesto je lidský, protože jeho vývoj jde směrem k budoucímu člověku.

F: Dobře, že to říkáš. Rozhodující je zde pojem směřování a zaměření. Vývoj plodu je nasměrován a zaměřen ke vzniku člověka. Tradičně se to označovalo slovem účelnost (finalita). Tím se rázem dostáváme na filosofické pole. Už Aristoteles ukázal, že chceme-li správně uchopit nějakou komplexní hmotnou skutečnost, musíme tak učinit prostřednictvím tzv. čtyř příčin – příčiny materiální, formální, výkonné a finální. Tento přístup je možné demonstrovat na nějaké, nám snadno dostupné, hmotné skutečnosti. Nejlépe na něčem, co jsme sami vyrobili. Podívej se na model letadla na mém stole: je vyroben z plastu (příčina materiální), má trup, křídla, podvozek, kola, tedy určitý tvar (příčina formální), vyrobil jsem ho já sám v době svého volna (příčina výkonná) za účelem obohacení své sbírky modelů letadel (příčina finální). Zvolený příklad má jistě své limity, ale jako ilustrace je dostačující. Příčina materiální je tím, z čeho věc sestává (plast), příčina formální tuto materii strukturuje do té či oné podoby (letadlo), příčina výkonná je shodná s mojí produk-

tivní silou a příčina finální zase s účelem výrobku (obohacení sbírky). Co si myslíš, jaká příčina je ta nejdůležitější?

N: No, to nevím, ale sázím na příčinu výkonnou. Bez ní by model letadla vůbec nevznikl.

F: On by nevznikl ani při absenci ostatních příčin. Všechny jsou pro vznik a existenci hmotných skutečností nezbytné. Přesto mezi nimi drží primát příčina finální. Klasičtí filosofové ji nazývali „příčina všech příčin“, *causa causarum*. Neboť právě na ní závisí všechny ostatní příčiny, ona sama je v jistém smyslu jejich první příčinou! Pomysleme pro změnu na opravdové letadlo. Proč se vyrábí, proč vzniká? Otázka míří na jeho finální příčinu. Odpověď: aby mohlo spolehlivě a bezpečně létat. Tento účel (cíl) určuje, jaký materiál je nutné použít (jistě ne plast, ale jiné materiály), jakou strukturu má mít (např. vzhledem k aerodynamice, bezpečnosti atd.) a výkonná příčina už je těmito dvěma skutečnostmi rovněž podmíněna, neboť musí působit nelibovolným způsobem: takovým, který k produkci zamýšleného artefaktu skutečně vede. Finální příčina je tedy svou působností velmi nenápadně, nicméně naprosto reálně přítomna v celém procesu vznikání produktu.

N: To je mi jasné, ale jaký to má vztah k vývoji člověka z lidského plodu v lůně matky?

F: Jak organický materiál plodu, tak i jeho mutující struktura, podléhají neustálé reálné působnosti cíle, k němuž proces růstu vlastní vnitřní dynamikou směřuje. Tímto cílem je vznik člověka.

My obratem „vznik“ označujeme moment, kdy jsme schopni člověka empiricky zaznamenat. Fakt je ale ten, že lidské bytí je svou mnohvrstevnou působností reálně přítomno v celém procesu vývoje plodu, podobně jak jsme to popsali v případě vzniku letadla. Rozdíl je „jen“ v tom, že stroj se sám nepostaví, zatímco živá bytost ano. Vidíme jen efekty této přítomnosti, ji samotnou nikoliv. A proto teprve až empiricky zaregistrujeme to, co si běžně spojujeme s člověkem, stanovujeme počáteční hranici vzniku člověka. To je však neblahý empiristický omyl, který má dlouhou historii. Galileo Galilei otevřel novou kapitolu moderní vědy prohlášením, že exaktní poznání skutečnosti se nemůže zajímat o to, co věci jsou (o jejich esence), ani o smysl jejich vývojové dynamiky (cíle, finální příčiny). Novověká věda se na svět dívá právě takovými očima – rezignuje na hledání toho, v čem spočívá poslední identita zkoumaných předmětů, a jejich bytostně předurčené cíle považuje za fiktivní. Zbývají jí jen empirické popisy. Proto, kromě jiného, nemůže nikdy v oplodněném vajíčku rozpoznat člověka, který by měl stejné právo na život jako dospělý jedinec. Moderní vědec má na očích „metodické brýle“, které mu určité rozměry skutečnosti zastiňují a někdy se za ně skrývá podobně jako ten, kdo záměrně používá jistá slova, aby jejich pláštíkem zakryl nepohodlné pravdy. Často se domnívá, že kdyby ony „brýle“ odložil, dal by stranou i celou racionalitu. Tak tomu ovšem není. Racionalita nesídlí v „brýlích“, brýle jsou jen konstruktem racionality, která si může sestavit i jiné pomůcky pro nahlížení do skutečnosti. Klasičtí filosofové se na ni dívali jinou optikou (skrze čtyři příčiny) a díky ní v lůně matky spatřovali autentického člověka, jehož život je třeba od samotného počátku bránit. Já se řadím po jejich bok.

Roman Cardal

PhDr. Roman Cardal, Ph.D., filosof

KDE JE SHODA, TAM JE KRISTUS

6. září – 23. neděle v mezidobí

Augustin

Apoštol však říká: ty, kteří hřeší, pokárej přede všemi, aby se báli i ostatní (1Tim 5,20). Máš tedy vědět, že někdy je třeba bratra pokárat jen mezi čtyřma očima, někdy ale přede všemi. Co je však třeba udělat jako první? Dávejte pozor a uvidíte. „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima.“ Proč? Protože se prohřešil proti tobě? Co znamená „prohřešil se proti tobě“? Ty víš, že zhřešil; a když se proti tobě prohřešil ve skrytosti, vyhledej tu skrytost, když napravuješ jeho hřích. Protože pokud víš jen ty, že se prohřešil proti tobě a chceš ho napomenout přede všemi, nejsi ten, co napravuje, ale ten co zrazuje. Rozlišujte časy a buďte ve shodě s Písmem. Proč napomínáš bližního? Protože ti ublížilo, že se proti tobě provinil? Ještě to! Jestli to děláš z lásky k sobě, neděláš nic. Pokud z lásky k němu, děláš to, co je nejlepší.

Tedy už ho nepočítej mezi své bratry. Ale nemůžeš přestat dbát o jeho spásu. Vždyť i samotné pohany, i když je nepočítáme mezi své bratry, chceme přivést ke spáse.

Jeroným

Spásou druhého i my získáváme spásu.

Foto: diwero / Pixabay

Někdy je třeba bratra pokárat jen mezi čtyřma očima.

Toto však můžeme chápat i duchovně, že kde je duch, duše a tělo ve shodě a není mezi nimi válka rozličných vůlí, lze dosáhnout od Otce všeho, oč prosí. Nikdo nepochybuje o tom, že prosba je dobrá, když tělo chce to, co duch.

Origenes

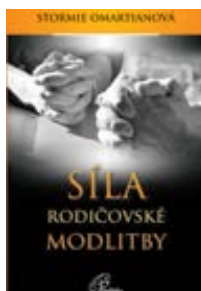
A neřekl „budu mezi nimi“, ale „jsem“. Tam tedy, kde je dosažena shoda, tam se mezi nimi nachází Kristus. A další příči-

nou, pro kterou nejsou prosící vyslyšeni, je, že na zemi nejsme ve všem ve vzájemné shodě, ani v nauce, ani v jednání. Podobně jako v hudbě, není-li soulad hlasů, nemůže se posluchačům líbit, tak i v Církvi, pokud v ní není shoda, Bůh v ní nemá zalíbení a neposlouchá jejich hlasy.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Stormie Omartianová: Síla rodičovské modlitby

Boj o životy našich dětí se odehrává na kolenou. Nemodlit se je jako sedět a zpovzdálí se dívat, jak na naše děti ve válečném poli dopadají střely ze všech stran. Když se však modlíme, jsme v bitvě po jejich boku a svoláváme Boží moc v jejich prospěch.

Brož., 232 s., cena 235 Kč, 2. vydání

Velký diář na rok 2021 s liturgickým kalendářem

Diář formátu A5. Ke každému dni je uveden církevní a občanský svátek, odkaz na denní modlitbu církve a na liturgické texty, antifona k žalmu a myšlenka na den...

Váz., 392 s., cena 200 Kč

BOJUJETE S RŮŽENCEM? ZKUSTE TĚCHTO PĚT JEDNODUCHÝCH TIPŮ!

Přestože je růženec nesmírně populární modlitba, zápasí s ní mnoho jedinců. Dokonce i ti, kdo Marii skutečně uctívají, ho často vnímají jako náročný a frustrující.

Je možné překonat vyprahlost a rozptýlení, které jsou s růžencem často spojené, nebo je lepší přijmout fakt, že to není modlitba pro každého? Jako někdo, kdo s růžencem osobně bojoval po mnoho let, vás důrazně vybízím k vytrvalosti. Jsou to překážky, které můžete překonat.

Růženec je mocnou zbraní a byla by chyba ho opustit. V průběhu let jsem objevil několik věcí, které mi tuto mariánskou modlitbu usnadnily. Tady je pět jednoduchých tipů, které by vám měly pomoci v boji s růžencem.

1. Někdo naslouchá

Než se začnete modlit, připomeňte si fakt, že vaší modlitbě naslouchá Otec, Ježíš, Duch svatý i Panna Maria. Skutečně s nimi mluvíte a oni slyší vaše slova. Někdy jsme tak plní obav začít se modlit, že ztrácíme ze zřetele tento důležitý fakt. Adresujeme své modlitby skutečným lidem, kteří jsou potěšeni naší přítomností.

Mariinou největší touhou je přivést nás k bližšímu vztahu s Ježíšem Kristem a dalšími osobami Nejsvětější Trojice. Modlitba růžence dělá právě to. Otec, Ježíš, Duch svatý a Marie se zaradují, jakmile učiníte znamení kříže a začnete se modlit růženec. Budete-li to mít na paměti, můžete změnit svět.

2. Méně je více

Když při modlitbě celého růžence vidíte, že jste příliš duchem nepřítomní, zkuste se místo toho pomodlit jeden nebo dva desátky. Další možností je rozdělit růženec a modlit se desátky průběžně přes den. Modlitba je především způsob komunikace s Pánem. Měli bychom se tedy více zajímat o kvalitu než o kvantitu. Někteří z nás se snáze rozptýlí a modlitba celého růžence tak může skončit jako jedno dlouhé snění.

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

Začnete-li s jedním nebo dvěma desátkami, snížíte šanci, že se chytne do pas-ti. V určitém okamžiku pravděpodobně zjistíte, že se modlíte celý růženec, ale je třeba k tomu postupně dorůst. Trávení kvalitního času s Pánem má obvykle ten dlouhodobý následek, že nás zanechává stále hladovější.

3. Nezapomeňte na Marii

Vím, že to zní divně, ale může se to stát. Růženec je zaměřený na Ježíše, ale stále zůstává mariánskou modlitbou. Proto nechceme ztratit ze zřetele blahoslavenou Matku. Budete-li rozjímat nad nejrůznějšími tajemstvími Ježíšova života, najdete Matku Boží zvolna mizet do pozadí. To je dobrá věc. Marie chce přitáhnout vaši pozornost na Ježíše a opakování této důvěrně známé modlitby má moc přehlušit hluk světa a právě k tomu vám pomoci.

Nechceme ji však úplně odstavit. Často si ji představuji vedle sebe, jak s ní o jednotlivých tajemstvích tiše hovořím. „Co sis pomyslela, když se ti zjevil anděl Gabriel?“ (Zvěstování Páně, první radostné tajemství); „Jak jsi dokázala stát u paty kříže, když byl Ježíš ukřižován?“ (Ukřižování Pána, páté bolestné tajemství); „Jaké bylo tvé štěstí, když jsi byla vzata do nebe a znovu uviděla Ježíše?“ (Nanebevzetí Panny Marie, čtvrté slavné tajemství); „Jaká byla tvá reakce, když Ježíš proměnil vodu ve víno?“ (Svatba v Káně, druhé tajemství světla); Nebo ji požádám, aby mi pomohla dosáhnout ctností spojených s jednotlivými tajemstvími.

4. Naslouchejte Slovu

Svatý Jan Pavel II. doporučuje ve svém apoštolském listě *Rosarium Virginis Mariae* (Růženec Panny Marie), abychom růžencová rozjímání doplnili četbou Bible. Povzbuzuje nás, abychom si k vybraným tajemstvím přečetli příslušnou biblickou pasáž. I když to není vždy možné (zejména za chůze nebo během jízdy), můžeme si přesto připomenout detaily daného biblického příběhu. Růžencová tajemství mají kořeny v Písmu a slouží jako skvělý základ pro rozjímání. K tomu však velmi doporučuji být s Bibli dobře obeznámen.

5. Pochopte sílu růžence

Protože vyžaduje úsilí a disciplínu, mnoho jedinců se modlí růženec jen sporadicky nebo vůbec. Byl jsem jedním z těchto lidí po mnoho let. Věděl jsem, že je růženec důležitý, ale trvalo dlouho, než jsem se ho začal modlit každý den.

Víte, co to způsobilo? Zjistil jsem, jak je růženec neuvěřitelně mocný. Když jsem to pochopil, motivovalo mě to vytrvat a „jít přes bolest“. Nakonec bychom se měli dostat do bodu, kdy se nemodlíme růženec kvůli svým potřebám, ale je třeba někde začít.

Jakmile pochopíme, že to není ztráta času nebo něco, co děláme pro svůj lepší pocit, růženec se pro nás stane prioritou. Velmi doporučuji přečíst si knihu *Vítězství růžence* (*Champions of the Rosary*) od Donalda Callowaye z Kongregace kněží ma-

Dokončení na str. 12

PRIEST LIVES MATTER

Díky tzv. koronavirové krizi jsem letošní dovolenou strávil v naší krásné zemi a shodou okolností jsem navštívil dvě lázeňská města. Nebudu psát, která. A v obou jsem byl na nedělní bohoslužbě. Což mne dovedlo k zamyšlení, o něž se s vámi chci podělit. Zdá se, že být knězem v lázních má nepochybně svá specifika, dotyční důstojní pánové by jistě mohli vyprávět.

V tom prvním místě jsem vstoupil do chrámu, v němž vládlo velebné ticho. Všude pořádek, vhodná výzdoba. U oltáře kněz a dva ministranti, na kůru – jak jsem pochopil – varhanice a dvě zpěvačky. Mše svatá důstojná, kázání na čtyři minuty, k přijímání zpěv z Taizé, byli jsme „hotovi“ za 44 minut. Po mši svaté srdečný rozhovor kněze s varhanicí a věřícími, vše seriózní, důstojné, spořádané.

V tom druhém místě seděl kněz do poslední chvíle ve zpovědnici, zatímco se věřící modlili růženec a modlitbu za papeže, za kněze, za nemocné... Příchod kněze k oltáři zřejmě s trvalým jáhmem, kázání uvedeno oním starým dobrým „pochválen buď Ježíš Kristus“, na konci homilie stručné shrnutí několika větami. Obyčejná mešní píseň, kterou ovšem přítomní opravdu zpívají z plných plic. Před oltářem klekátka, takže kdo chce k přijetí Svátosti Oltářní pokleknout, může. Jiní přijímají ve stoje do úst, jiní na ruku. Přiznám se, že jsem rád poklekl. Mše trvala 61 minut. Pak ještě zpěv, závěrečná modlitba a sročení věřících před kostelem.

Zahlédl jsem toho druhého kněze po mši. Seděl na židli v rohu sakristie, zpoce-

Foto: Iva Horalkova / Člověk a Víra

ný, vyčerpaný, oddechující. Vypadal jako Šimon z Cyreny, když se vrátil z Golgoty domů a dostal od manželky vynadáno, co že se angažuje v nějakém nošení kříže.

Uvědomil jsem si, jaký byl v tom rozdílu. Ten první kněz mši svatou sloužil. Nepochybně platně, nepochybně požehnaně, nepochybně se vši vroucností, vážností a upřímností. Ten druhý kněz však spíše tu mši svatou obětoval. Ta první mše byla spíše obrazem Zeleného čtvrtku, radostným společenstvím kolem oltáře. Ta druhá byla spíše Velkým pátkem, mysteriem a snímáním hříchů přítomných věřících.

Žijeme v době, kdy musíme být rádi, že vůbec máme nějaké kněze, že máme

kam chodit na bohoslužby. Kritizovat toho či onoho kněze jen kvůli tomu, že nám na něm to či ono nevyhovuje, je opovážlivost.

Ne všichni kněží dokáží strhávat davy, jsou různé povahy, mají různý přístup k životu i světu, mají různé zkušenosti, představy a priority ve svém kněžském působení. Ale právě na tom záleží, podle toho pak vypadá obraz jim svěřené farnosti. Proto bychom se měli zamyslet nad tím, jak jim v jejich těžkém povolání ulehčit. A měli bychom se za ně i za nová kněžská povolání modlit.

MUDr. Jan Toman, čtenář RC Monitor

Dokončení ze str. 11

riánů. Je to kniha, která vám změní život.

Pokud bojujete s růžencem, nebuďte frustrováni. Trvalo mi dlouho dostat se do bodu, kdy se na modlitbu růžence těším. Modlíme se ji s rodinou každý večer. To, co bylo dříve povinností, se stalo malou duchovní obnovou.

Bez ohledu na to, jak se vyvine můj život, těším se na každý večer strávený

s Ježíšem a Marií. Tyto jednoduché tipy mi výrazně změnily život a jsem si jistý, že vám ho změní taky. Vyzkoušejte je a uvidíte, co se stane. Mám pocit, že budete velmi potěšeni!

„Růženec je nejkrásnější a nejbohatší v milosti ze všech modliteb; je to modlitba, která se nejvíce dotýká Srdce Matky Boží ... a pokud si přejete, aby ve vašich domovech vládla mír, modlete se růženec v rodině.“ (sv. Pius X.)

Gary Zimak
spisovatel a rozhlasový moderátor

Gary Zimak
Catholic Digest
Přeložila Michaela
Vošvrđová

JAK ATEISTÉ OBJEVUJÍ KOUZLO KŘESŤANSTVÍ

Nejnovější kniha britského historika Toma Hollanda *Dominion: How the Christian revolution Remade the World* vzbudila nemalou pozornost. Autor sám není křesťanem, přesto napsal knihu, kterou lze považovat za jednu z nejambicióznějších historických obhajob křesťanství a jeho vlivu na Západní civilizaci. A není jediný, kdo se řadí k nové vlně ateistických nebo agnostických obhájců křesťanství.

Foto: NeroNeo / Pixabay

Je-li západní civilizace akváriem, pak vodou v něm je křesťanství.

Holland se profesně věnuje především antickému světu. Při jeho studiu si cosi uvědomil, jak píše. Antický svět byl krutý a jeho hodnoty jsou nám cizí. Spartané rutinně vraždili „nedokonalé“ děti. S otroky se zacházelo prostě jako s nástroji. Infanticida byla běžná, chudí a slabí neměli žádná práva...

Existovali bychom bez křesťanství?

Jak jsme se odtamtud dostali až tam, kde jsme dnes? Může za to křesťanství, shrnuje Holland. Antický svět byl na jedné straně světem filosofů, právníků, vojevůdců a rétorů, ale současně i světem bezprávných otroků a pohozených nemluvňat, světem hrubosti, sociální nerovnosti a morálního úpadku. Mladá křesťanská církev přicházela s neslýchaným poselstvím: Přináše-

la poselství o rovnosti lidí, o důstojnosti a hodnotě lidského života, o důstojnosti ženy a jejího manželského a mateřského údělu a o její rovnosti s mužem. Křesťanství přineslo doslova sexuální revoluci, když zdůraznilo hodnotu sebeovládání a odpírání chuti a omezilo sexualitu monogamním manželstvím. (A je ironií, všimá si Holland, že právě za tohle je dnes nejvíce vysmíváno.)

Zkrátka, křesťanství naprosto změnilo tehdejší svět. Holland jde až tak daleko, že říká, že bez křesťanství by Západní svět vůbec neexistoval. Dokonce i ti, kteří dnes tak zarputile útočí na křesťanské dědictví, z něj ve skutečnosti těží, žijí z něj, stojí na něm. Ti, kdo používají argumenty, odvolávající se na lásku, toleranci či soucit, si vlastně „vypůjčují“ fundamen-

tálně křesťanské argumenty. Kdyby se Západ nestal křesťanským, nestal by se Západem, jak jej známe dnes.

Hollandova obhajoba toho, čím dnešní elity tak rády pohrdají, samozřejmě neunikla tvrdé kritice. Holland se střetl ve veřejné debatě s prominentním filozofem a militantním ateistou A. C. Graylingem. Je-li západní civilizace akváriem, pak vodou v něm je křesťanství, zopakoval Holland v debatě jednu z metafor své knihy. A opakovaně se také ukázalo, že samotná kritika těch, kdo odsuzují křesťanství za nejrůznější dějinné nespravedlnosti, je zakořeněna v křesťanském myšlenkovém podloží. Kritikové poměřují historické křesťanství (tedy spíše tehdejší křesťanstvo) ideovými měřítky, které však na svět přineslo a veřejným majetkem učinilo právě křesťanství. Bez něj by nebyly k dispozici, ono samo je jejich zdrojem, původcem!

Je obhajoba křesťanství novým trendem?

Zdá se, že Hollandova zapálená obhajoba křesťanské role v dějinách je součástí jakéhosi nového trendu. Toho si všímá ve svém blogu Jonathon Van Maren, komentátor a blogger, který vede portál *The Bridgehead*, věnovaný nynějším kulturním válkám.

Van Maren tvrdí, že Hollandova kniha není osamoceným hlasem, nýbrž že je součástí intelektuálního trendu. Jak se Západ stává definitivně post-křesťanským, mnozí sekularisté (řekněme: zastánci nenáboženského pohledu na člověka a společnost) si začínají uvědomovat, že křesťanství by mohlo být cennější, než si dosud mysleli. A tak mnozí

– včetně Hollanda – nejsou sice přesvědčeni, že křesťanství je pravdivé, ale začínají věřit, že křesťanství by mohlo být užitečné, ba nezbytné.

Douglas Murray, konzervativní autor a komentátor, je také ateistou. V posledních letech začal nicméně varovat, že úpadek křesťanství může znamenat nebezpečí. Společnost stojí před trojí volbou – a každá má své důsledky: Především, píše Murray, můžeme křesťanství vyhodit oknem a popřít, že lidský život je vzácný a že na něm záleží. Druhou možností je „zuřivě pracovat na tom, aby se konečně objevila nějaká ateistická verze posvátnosti lidského individua. A pokud to nevyjde? „Pak už zbývá jen cesta zpět, ke křesťanské víře – ať se nám to líbí nebo ne...“

Murray se příležitostně označuje za „křesťanského ateistu“. V rozhovoru s Esther O'Reilly pochválil „revoluční morální vhledy“ křesťanství. Řekl jí, že při návštěvě Galilejského moře se nemohl zbavit pocitu, že „se tady něco stalo.“ A přiznal, že jde-li o morálku, budou se ateisté muset smířit s faktem, že myšlenka posvátnosti individuálního lidského života není vůbec samozřejmá, že jde o židovsko-křesťanský pojem, který by ovšem nemusel přežít smrt židovsko-křesťanské civilizace...“

Křesťané krále Agrippy

Zdá se, že fenomén ateistů chválících křesťanství narůstá. Jak nám křesťanství postupně mizí v dálce ve zpětném zrcátku, mnoho inteligentních ateistů si začíná uvědomovat, že osvícenství mohlo v Evropě uspět pouze proto, že mělo vliv na již existující křesťanskou kulturu. Ve skutečně světské, nenáboženské společnosti, v níž lidé žijí svůj život pod prázdným nebem a očekávají, že budou po smrti místo vzkříšení recyklováni, neexistuje solidní morální základ pro dobro a zlo. „Anti-teista“ Hitchens se křesťanům vysmíval a tvrdil, že lidstvo potřebuje Boha, aby rozpoznalo dobré od zlého, ale stačily sotva dvě generace naší Velké sekularizace a my už nerozeznáme ani muže od ženy...

Pryč jsou dny, kdy „nový ateista“ Richard Dawkins zuřil proti „jedu“ náboženství. Dokonce i on nyní přiznal, že křesťanství může být vhodnější než jeho případné náboženské alternativy. Odmítá rovněž své předchozí přesvědčení, že křesťanství

Foto: Couleur / Pixabay

Křesťanství nám umožnilo poznat lidská práva. Poskytlo ochranu slabým. Soucit zakořeněný v příkázání lásky. Naučilo odpouštět nepřátelům.

ťanství by mělo být vyloučeno ze společnosti ještě pevněji. V rozhovoru pro *The Times* Dawkins řekl, že by to byl hrozný nápad, protože by lidem dával licenci, aby dělali opravdu špatné věci. Ve své poslední knize s nevolí přiznává: „Ať je to racionální či ne, bohužel se zdá, že je pravděpodobné, že pokud někdo upřímně věří, že Bůh sleduje každý jeho pohyb, je pravděpodobnější, že bude dobrý. Musím říci, že to pomyslení nenávidím. Chci věřit, že lidé jsou lepší. Chtěl bych uvěřit, že jsem upřímný, ať už někdo sleduje nebo ne.“ Toto poznání není zatím dost dobrým důvodem, aby sám v Boha věřil, říká Dawkins, uvědomuje si však, že potvrzení Boží existence prospívá společnosti a mohlo by vést k omezení zločinnosti.

Mnozí vlivní ateisté a agnostici, od Billa Mahera po Ayaan Hirsi Ali, do značné míry sdílejí Dawkinsovy pocity. Jde o radikální posun za pouhých několik let. A skutečnost, že sami ateisté bijí na poplach před důsledky pokračující sekularizace, by měli být pro křesťany varováním.

Pak je tu Jordan Peterson. Slavný psycholog odmítá říci, zda věří v Boha.

Nebo přinejmenším odmítá říci, co má na mysli pojmy jako Bůh, Kristus nebo víra. Pokouší se (s nejistým výsledkem) syntetizovat Písmo s Jungem a Darwinem. Je si však dobře vědom, že bez křesťanství je nevyhnutelná nevyšlovná krutost. Občas mluví jako sekulární kalvinista – věří v lidskou zkaženost, ale dosud se nedopracoval k vykoupění.

Charles Murray, přední americký sociolog, je agnostik. Přesto říká, že je přesvědčen, že americká republika nepřežije bez obnovy křesťanství. „Můžete mít svobodnou společnost s ústavou, jako je americká, jen pokud se pokoušíte vládnout náboženským lidem,“ tvrdil Murray.

Také nedávno zesnulý sir Roger Scruton coby konzervativec hájil náboženství jako něco podstatného, důležitého, formativního, jak pro život jednotlivce, tak i národního společenství – a pro uchování jejího ctnostného i svobodného charakteru. Byl přesvědčen, že ateismus je v mnoha ohledech destruktivní, deformující, otevírající dveře „prázdnotě“. Nicméně po většinu života byl Scruton agnostikem, oceňujícím dobra společně sdílených du-

Foto: Karina Vorozheeva / Unsplash

Pomáhat bližním, napomínat hříšníky, ukazovat cestu bloudícím, dát napít žíznivým, ujímat se pocestných, těšit zarmoucené, starat se o vdovy a sirotky. Mnohé z toho dnes považujeme jaksi za samozřejmé.

chovných hodnot, ale svou vlastní kantovskou filosofií odříznutý od možnosti do této reality osobně vstoupit. Nakonec, zdá se, zamířil zpět k církvi, poznamenává van Maren. Zápasil s řadou křesťanských dogmat, nebyl si jistý, zda tomu všemu může věřit. Nicméně chtěl...

Jak říká říká van Maren, všichni tito muži jsou křesťané krále Agrippy. Ten řekl kdysi apoštolu Pavlovi: „Málem bys mě přesvědčil, abych se stal křesťanem.“ (Sk 26,28). Věří, že křesťanství je dobré. Někteří věří, že je dokonce nezbytné. Jak

řekl Murray, „věří ve víru“. Vidí její dobré ovoce, ale nemohou (zatím) osobně přitakat tomu, na čem pravdy křesťanství stojí – totiž že Ježíš Kristus skutečně vstal z mrtvých.

Agnostici hájí víru

Měli bychom s neklidem naslouchat těm ateistům a agnostikům, kteří dnes říkají, že křesťanství je nutné, že bez něj směřujeme do těžké temnoty. Křesťanství nám umožnilo poznat lidská práva. Poskytlo ochranu slabým. Soucit zakořeně-

ný v příkázání lásky. Naučilo odpouštět nepřátelům. Svou „etikou služby“ revolucionizovalo svět. Nyní jsme v procesu, který by nejráději tuto křesťanskou revoluci zcela popřel, nebo přinejmenším ji nahradil vlastní sexuální revolucí.

Pomáhat bližním, napomínat hříšníky, ukazovat cestu bloudícím, dát napít žíznivým, ujímat se pocestných, těšit zarmoucené, starat se o vdovy a sirotky – to vše je dobré a správné, ne kvůli „spáse“, ale kvůli nim samým, jakožto lidským bytostem, s nimiž sdílím jeden svět, jeden „morální vesmír“, stvořený dobrým Bohem... Mnohé z toho dnes považujeme jaksi za samozřejmé, za „naše“. Souvislost s dávnými křesťanskými zdroji se možná mnohým zdá přeháněná a nevěrohodná. Nicméně, jak poctivý pohled do dějin, tak pohled přes hranice dnes již postkřesťanského světa do jiných civilizačních okruhů nám velmi rychle ukáže, že o žádnou přirozenou samozřejmost nejde, nýbrž že jde o ovoce, které z dobrého semene dozrává po dlouhém pěstování...

David Floryk
Konzervativní novinyDavid Floryk
publicista

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I52 00 Praha nebo na rcmonitor.cz. Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

E-mail:

PSČ:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

PRVNÍ ČESKÝ EUCHARISTICKÝ MUČEDNÍK FRANCOUZSKÉ REVOLUCE

V květnu letošního roku Svatý Otec František přijal v audienci prefekta Kongregace pro kauzy svatořečení, a vyzval kongregaci k vydání dekretů o hrdinských ctnostech a zázracích „Božích služebníků“ Simeona Cardona a 5 druhů z cisterciácké kongregace ve středoitalském Casamari (tehdy refomované trapistické), umučených „z nenávisti k víře“ 13. května 1799 francouzskými jakobínskými mordéry. Mezi nimi je i P. Dominik Zavřel, nový český světec a také první český eucharistický mučedník Francouzské revoluce. P. Dominik Zavřel, narozený roku 1725 v Chodově v pražské arcidiecézi, se stal dominikánským řeholníkem pražské kongregace sv. Sabiny: v této kongregaci dosáhl úřadu magistra, cítil však stále vnitřní podněty a slyšel hlasy, že si ho Pán přeje mít na jiném uzavřeném místě, aby se s Ním více v samotě spojil. Odešel do Říma a z Říma do Casamari ve věku 51 let, v květnu 1776, jako novic tam přijal obláčku z rukou opata Ballandaniho 5. června 1776 a slavné sliby složil do rukou opata 6. června 1777. Po 23 letech nejpříkladnějšího trapistického života tam ve věku 74 let vydal vrcholné svědectví. „Když dne 13. května 1799 procházelo kolem francouzské vojsko od Neapole, v počtu asi 15 tisíc mužů, větší část táhla dále od tohoto kláštera v Casamari. Někteří vojáci chtěli jíst a pít. Večer poté, co se opili, otevřeli ve sklepě sudy a vylévali víno na zem. Šli do kostela a rozházeli po zemi konsekrované hostie. Když si mniši povšimnuli takové bezbožnosti, otec Don Dominik Zavřel posbíral hostie, vložil je do mosazného kalicha, a uložil je do svatostánku v sakristii. O chvíli později Francouzi přišli do kostela, rozbili mramorový svatostánek na hlavním

Foto: klaster vysibrod.cz

oltáři: rozbili všechny skříně a relikviáře v sakristii. Při tom rámusu přiběhl jeden jejich důstojník se šavlí v ruce, aby vyhnal vojáky: vzal ze skříně řečený kalich a dal Fra Eustachiovi (Migliorati), ten si ho skryl na hrudi a zanesl ho k oltáři v kapličce. Onen důstojník ho provázel s tasenou šavlí, aby ho chránil před útoky ostatních Francouzů. Po krátké chvíli tam šel jeden voják, vzal onen kalich, a rozházel po zemi hostie. P. Don Dominik sesbíral všechny hostie, zavinul je do korporálu a uložil do oltáře. Sotva to udělal, přišli tři vojáci, prohledali všechny tři mnichy, a protože u nich nic nenašli, po všech třech žádali stříbro. Ti jim odpověděli, že ho nemají. Zabili všechny. Otec Don Dominik vydechl se slovy Je- sus Maria...

Jazyková úroveň ve všech ohledech klesá. Úroveň pravopisu se snižuje a požadavky na jeho znalost slábnou. Lacos se toleruje, s expanzí sociálních sítí a komunikací skrze různé zkratky na

displejích telefonů, tabletů a počítačů přichází, bohužel, i negramotnost. Zatímco „smajlíky“, „gify“ nebo anglofonní zkratky jsou akceptovány s otevřenou náručí, mládež se bojí interpunkce. Ne jen, že už nevíme, kam patří čárka a proč, ale „mladí považují tečku za větou za zstrašující“. Takový článek vyšel na serveru *Novinky.cz* před pár dny a přiblížil důvody strachu: „Podle lingvistů mladí lidé, kteří vyrostli na chytrých mobilních telefonech, nepoužívají za větami tečku. Tu považují za výraz našťvanosti, podrážděnosti a někdy neupřímnosti.“ Debatu o významu tečky rozvířila diskuse na Twitteru. „Uvědomujete si, že zakončení věty tečkou v e-mailu nebo chatu chápou mladší lidé jako svým způsobem příkrou a ne příliš přátelskou věc?“ zeptala se „starších“ ve svém příspěvku mladá spisovatelka Rhannon Cosslettová. Tak bacha na to (...)

-zd-